

Financiële begroting in één oogopslag 2019

Financiële begroting

2019

in één oogopslag

Maastricht, 9 november 2018

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Begroting 2019-2022	4
3. Programmaplan 2019	5
4. Specificatie lasten begroting 2019	7
5. Specificatie baten begroting 2019	8
6. Vermogenspositie	10
7. Portfoliomanagement	11
8. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	13

1. Inleiding

Voor u ligt de “Financiële begroting 2019 in één oogopslag”, waarin op een beknopte wijze de financiële aspecten van de Programmabegroting 2019 van Provincie Limburg worden weergegeven.

Deze informatieve bijlage maakt onderdeel uit van het “Statenvoorstel Programmabegroting 2019”, dat ter vaststelling voorligt op 9 november 2018. Voor gedetailleerde informatie verwijzen wij naar de betreffende onderdelen van de Programmabegroting 2019.

Het programmaplan is opgesteld met de volgende 16 begrotingsprogramma’s waaraan strategische beleidsdoelen zijn gekoppeld:

- 1.1. Investeringsklimaat
- 1.2. Innovatiekracht
- 1.3. Onderwijs en arbeidsmarkt
- 2.1. Sociale innovatie en participatie
- 2.2. Cultuur
- 2.3. Sport
- 2.4. Stedelijke ontwikkeling
- 3.1. Openbaar vervoer en railagenda
- 3.2. Bereikbaarheid en mobiliteit
- 3.3. Limburgse woningmarkt
- 3.4. Ruimtelijke dynamiek en kwaliteit
- 3.5. Hoogwaterbescherming langs de Maas
- 3.6. Water
- 3.7. Energie, duurzaamheid en milieu
- 3.8. Plattelandsontwikkeling
- 4.1. Bestuur

Daarnaast maken de hoofdstukken ‘4.2. Overhead’, ‘4.3. Algemene dekkingsmiddelen’ en ‘4.4. PS en Griffie’ deel uit van de provinciale begroting.

In de overzichten die in dit document zijn opgenomen, worden alle financiële gegevens in miljoenen euro’s gepresenteerd. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de presentatie optreden.

2. Begroting 2019-2022

De voorliggende Programmabegroting 2019 en de bijhorende meerjarenraming zijn sluitend. Dit blijkt uit de onderstaande verkorte begroting en meerjarenraming:

€ x 1 mln.

	2019		2020		2021		2022	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Baten en lasten begrotingsprogramma's	388,3	109,0	301,8	103,9	272,5	65,1	264,8	51,1
Overhead	47,4	0,3	47,5	0,3	47,7	0,3	48,1	0,3
Algemene dekkingsmiddelen	9,0	306,7	3,0	307,8	4,4	313,3	5,8	319,9
Provinciale Staten en Griffie	3,4	0,0	3,4	0,0	3,4	0,0	3,5	0,0
Totaal baten en lasten	448,0	416,0	355,7	412,0	328,1	378,7	322,2	371,3
Saldo baten en lasten	-32,1		56,2		50,6		49,1	
Mutatie reserves	172,3	218,3	132,6	122,2	96,0	94,8	85,6	90,6
Totaal	620,4	634,2	488,3	534,2	424,0	473,5	407,8	461,9
Resultaat	13,8		45,8		49,5		54,1	
Totaal Begroting	634,2	634,2	534,2	534,2	473,5	473,5	461,9	461,9

Het verwachte begrotingsresultaat in 2019 bedraagt € 13,8 mln. Een deel van dit resultaat ad € 10,8 mln. is geoormerkt voor de nieuwe statenperiode, in lijn met de Voorjaarsnota 2018. Ná 2019 neemt het verwachte resultaat toe en vormt dit verdere begrotingsruimte voor de volgende statenperiode.

Dit gepresenteerde resultaat in de begroting en meerjarenraming is niet alleen sluitend, maar kent ook een structureel evenwicht, een belangrijke indicator voor een gezonde financiële positie.

In de Programmabegroting 2019 is een gedetailleerd overzicht van de meerjarige ramingen per begrotingsprogramma opgenomen in Bijlage 1: Overzicht baten en lasten 2018-2022 van de Programmabegroting 2019. De uitgangspunten, gronden en motiveringen voor de ramingen zijn opgenomen in de Financiële Begroting, hoofdstuk 7.

3. Programmaplan 2019

De financiële middelen worden via exploitatiebudgetten en investeringen ingezet om de beleidsdoelen en de resultaten van het Programmaplan 2019 e.v. te kunnen realiseren.

Onderstaande tabel presenteert op hoofdlijnen voor welke begrotingsprogramma's de middelen worden geraamd in 2019.

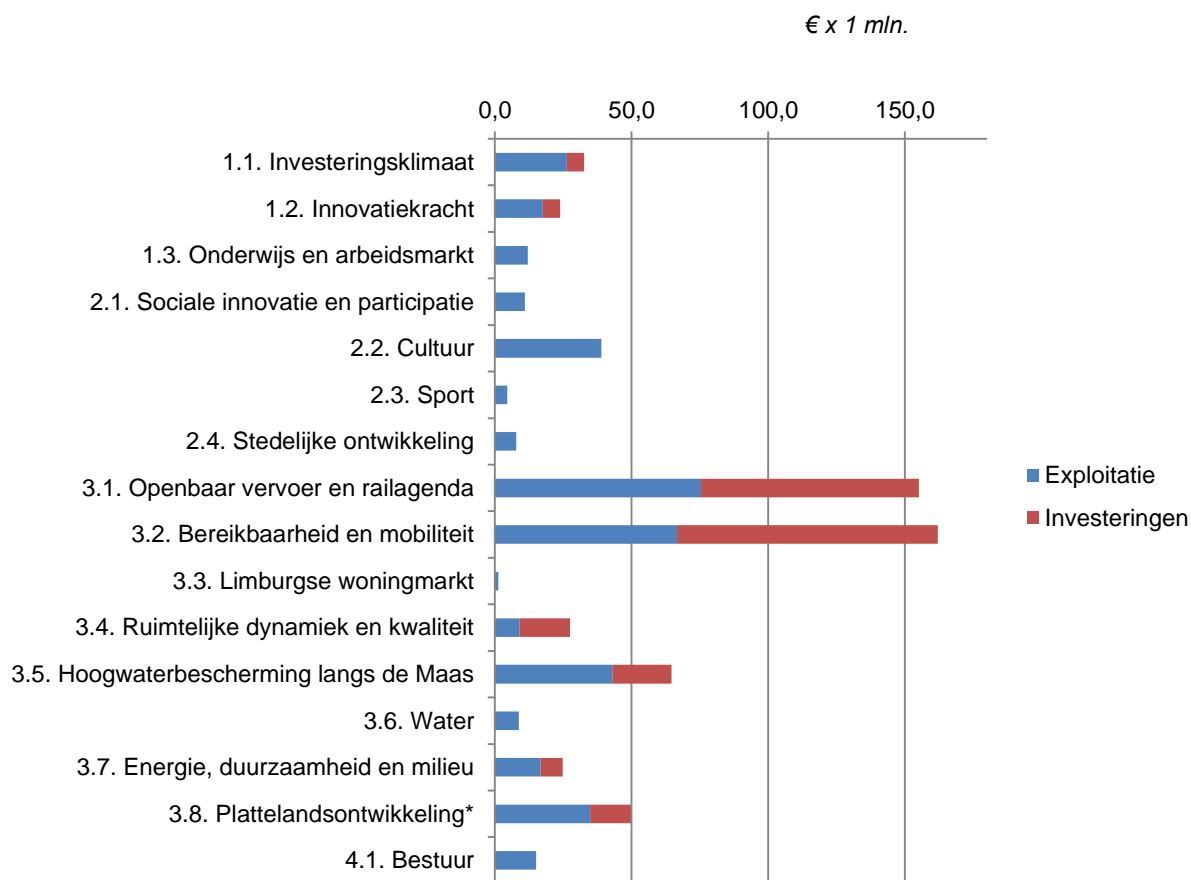
€ x 1 mln.

Begrotingsprogramma	Exploitatie		Investerings	
	Lasten	Baten	Uitgaven	Bijdragen
1.1. Investeringsklimaat	26,3	1,6	6,4	0,1
1.2. Innovatiekracht	17,5	0,2	6,3	2,0
1.3. Onderwijs en arbeidsmarkt	12,0			
2.1. Sociale innovatie en participatie	11,0			
2.2. Cultuur	39,0	5,5		
2.3. Sport	4,5			
2.4. Stedelijke ontwikkeling	7,8			
3.1. Openbaar vervoer en railagenda	75,4	14,2	79,7	3,3
3.2. Bereikbaarheid en mobiliteit	66,5	2,3	95,5	19,0
3.3. Limburgse woningmarkt	1,2			
3.4. Ruimtelijke dynamiek en kwaliteit	8,9	1,9	18,5	14,1
3.5. Hoogwaterbescherming langs de Maas	43,0	42,9	21,6	
3.6. Water	8,7	4,2		
3.7. Energie, duurzaamheid en milieu	16,7	4,6	8,0	
3.8. Plattelandsontwikkeling*	34,8	31,2	14,9	12,7
4.1. Bestuur	15,0	0,4		
4.2. Overhead	47,4	0,3		
4.3. Algemene dekkingsmiddelen	9,0	306,7		
4.4. Provinciale Staten en Griffie	3,4			
	448,0	416,0	251,0	51,3

*Investerings betreffen onderhanden werk ontwikkelopgave Natuur

De financiële toelichtingen bij de derde W-vraag "Wat mag het kosten?" per begrotingsprogramma in deel 1 van de Programmabegroting 2019 geven uitgebreid toelichting inzicht in deze lasten, baten en investeringen.

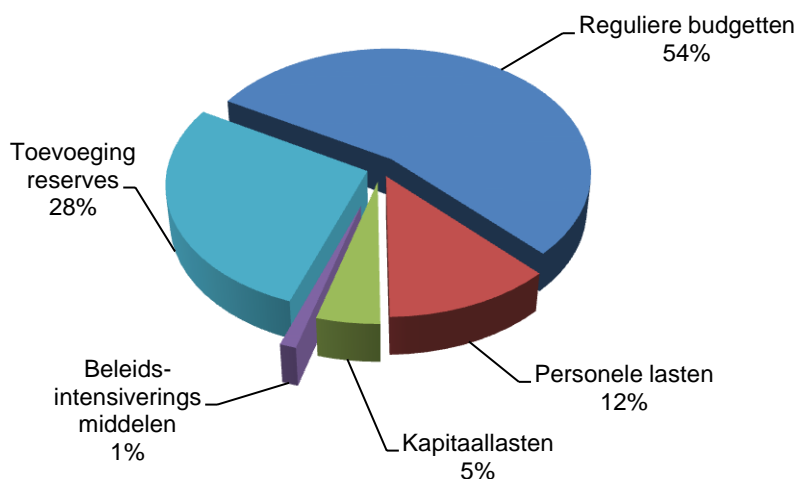
In de onderstaande grafiek is de middeleninzet gepresenteerd per inhoudelijk begrotingsprogramma. Zo ontstaat een duidelijk beeld op hoofdlijnen waar de provincie haar middelen in 2019 aan uitgeeft.

4. Specificatie lasten begroting 2019

In onderstaande tabel en grafiek treft u de verdeling aan van de begrote lasten, gerubriceerd naar de te onderscheiden lasten-categorieën, inclusief toevoegingen aan reserves. Het percentage is berekend ten opzichte van de totaal begrote lasten ad € 620,4 mln.

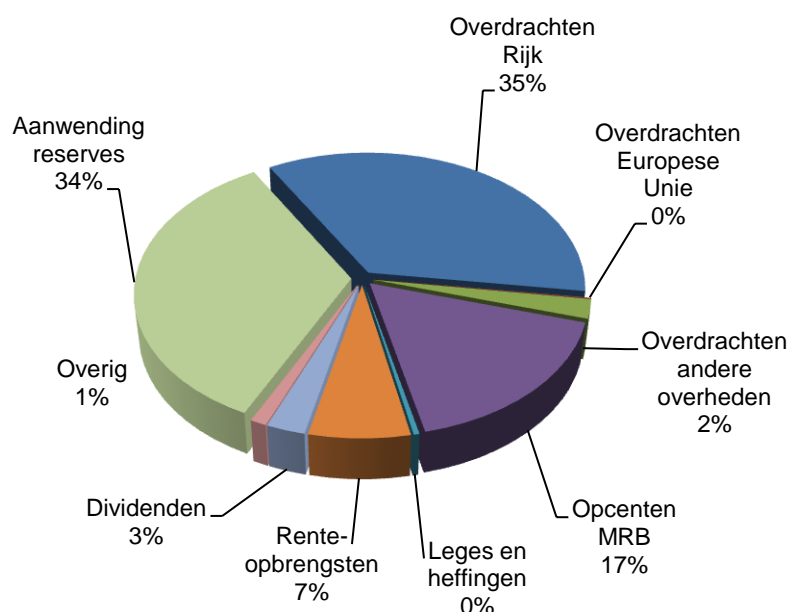
Lasten per categorie	€ x 1 mln.
Reguliere budgetten	336,9
Personele lasten	75,4
Kapitaallasten	28,5
Beleidsintensiveringsmiddelen	7,3
Totaal lasten in programma's	448,0
Toevoeging reserves	172,3
Totaal lasten	620,4

5. Specificatie baten begroting 2019

In onderstaande tabel en grafiek treft u de verdeling aan van de begrote baten, gerubriceerd naar de te onderscheiden baten-categorieën, inclusief toepassingen van reserves. Het percentage is berekend ten opzichte van de totaal begrote baten ad € 634,2 mln.

Baten per categorie	€ x 1 mln.
Overdrachten Rijk	225,1
Overdrachten Europese Unie	0,6
Overdrachten andere overheden	14,5
Opcenten Motorrijtuigenbelasting	106,9
Leges en heffingen	2,4
Renteopbrengsten	42,9
Dividenden	16,5
Overig	7,0
Totaal baten in programma's	416,0
Aanwending reserves	218,3
Totaal baten	634,2

Onder 'Overige' in de tabel en de grafiek zijn baten van verschillende kleinere posten opgenomen zoals: huren, kostenvergoedingen, pachten en opbrengsten uit grondverkoop.

Onder 'Overdrachten Rijk' vallen de Algemene Uitkering Provinciefonds, een specifiek bedrag DU Verkeer en Vervoer en decentralisatie-uitkeringen. Hieronder treft u een specificatie aan van deze baten:

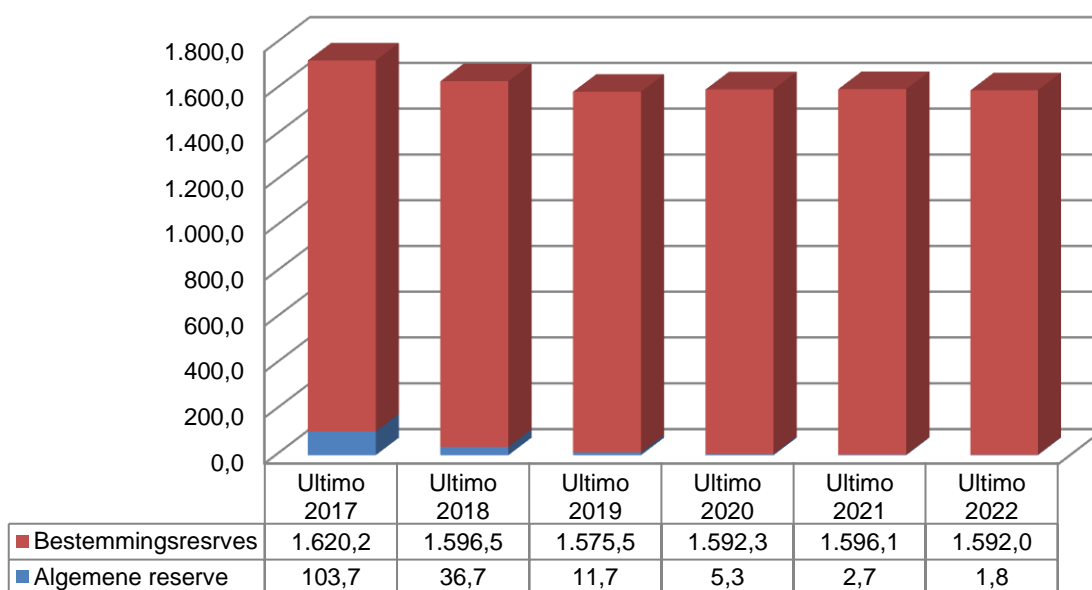
	<i>€ 1 mln.</i>
	Begroting
	2019
Algemene Uitkering Provinciefonds	69,8
Specifiek bedrag DU Verkeer & Vervoer	70,5
DU Exploitatie Stoptreindiensten	6,0
DU Elektrificatie Maaslijn	6,0
DU Natuur	31,4
DU Zoetwatermaatregelen	3,2
DU Ooijen-Wanssum	30,5
DU Restauratie Rijksmonumenten	1,9
DU Bodemsanering 2016-2020	1,7
DU Na-ijlende effecten mijnbouw	1,4
Subtotaal meicirculaire provinciefonds	222,3
DU Exploitatie Stoptreindiensten	0,3
DU Beter Benutten	1,8
DU MKB Innovatiestimulering	0,8
Subtotaal	2,8
Totaal overdrachten Rijk	225,1

6. Vermogenspositie

Voor het inzicht in de financiële positie is ook onze vermogenspositie van belang. Uit onderstaande specificatie en het aanwezige weerstandvermogen (zie hoofdstuk 8) blijkt dat er sprake is van een solide vermogenspositie.

Reserves	Begin 2019	Vermeerdering	Vermindering	€ x 1 mln. Eind 2019
Algemene reserve	36,7	34,9	59,8	11,7
Bestemmingsreserves	1.596,5	137,5	158,5	1.575,5
Totaal reserves	1.633,1	172,3	218,3	1.587,2
Voorziening voor toekomstige verplichtingen	8,1	0,5	0,0	8,5
Egalisatievoorzieningen	5,8	2,5	2,5	5,8
Totaal voorzieningen	13,9	2,9	2,5	14,4

Onderstaand de meerjarige ontwikkeling van de reserves (bedragen € x 1 mln.):

Voor meer informatie over het verloop van de reserves in de periode 2019-2022 verwijzen wij naar Bijlage 3: 'Overzicht reserves en voorzieningen 2018-2022' van de Programmabegroting 2019.

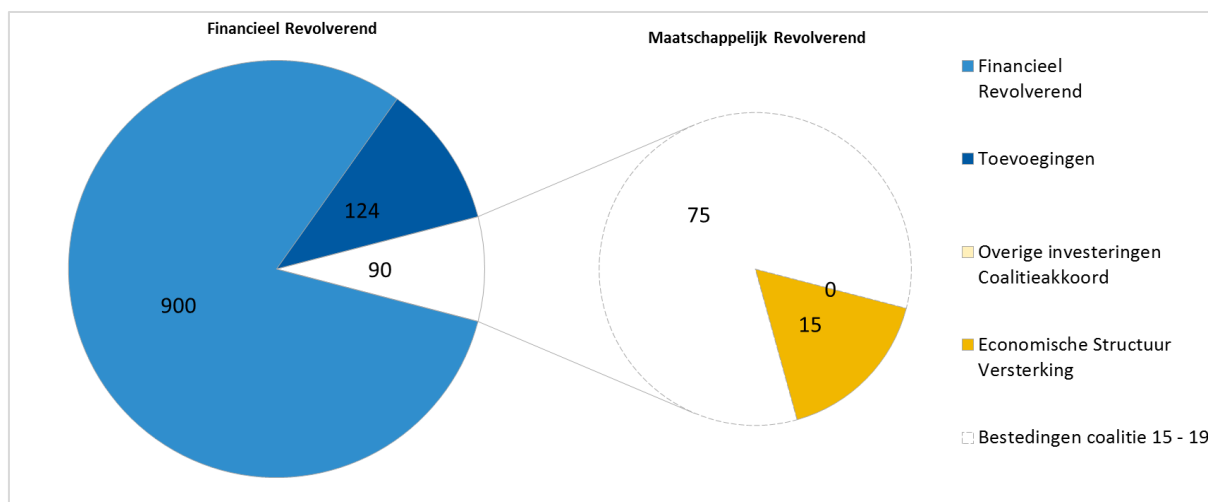
Daarnaast geven wij inzicht in ons portfoliomanagement en de effecten op ons vermogen in hoofdstuk 7 van dit document.

7. Portfoliomanagement

Immunisatiereserve

Hieronder wordt het verloop van de Immunisatiereserve weergegeven. Het start punt is het amendement A1 en de instelling van de Immunisatiereserve per 22-06-2013 ter grootte van € 1,1 mld. Vervolgens is voor de coalitie 2012-2015 de inzet van maatschappelijk en financieel revolverende middelen uitgesplitst. Destijds werd uitgegaan van een verdeling 15% procent maatschappelijk en 85% revolverend. Met ingang van de huidige coalitie is de algemene reserve van € 32 mln. en een deel van het resultaat 2014 (€ 6 mln.) toegevoegd aan het maatschappelijk deel. Daarnaast is € 35 mln. vanuit het revolverend deel tevens beschikbaar gesteld voor maatschappelijke inzet.

Daarmee bedroeg de beginstand van deze coalitie € 990 mln. met als ondergrens € 900 mln. Deze € 90 mln. (zie grafiek) is opgesplitst in € 70 mln. voor economische structuurversterking en € 20 mln. voor overige investeringen in lijn met het coalitieakkoord. Er resteert nog € 15 mln. van de € 70 mln. beschikbaar voor economische structuurversterking. De € 20 mln. beschikbaar voor overige investeringen in lijn met het coalitieakkoord is uitgeput. Per saldo is dus € 75 mln. ingezet. Op de volgende pagina is een specificatie opgenomen van de middeleninzet. Wij merken hierbij op dat in aanloop naar de behandeling van de Programmabegroting 2019 een separaat Statenvoorstel ter besluitvorming voorligt, met betrekking tot investeringen in de Kennis-As LINK. Rekening houdend met de dekking van dit voorstel ad € 11,25 mln. resteert nog € 3,75 mln.

Na de storting van het verwachte resultaat ad € 11,7 mln. conform de 2e Afwijkingenrapportage 2018 in de Immunisatiereserve wordt een stand van € 1,024 mld. verwacht. Dat is € 124 mln. boven de ondergrens ad € 900 mln. zoals overeengekomen in het coalitieakkoord 2015-2019.

Inzet maatschappelijk revolverende middelen (in € mln.)

	Economisch	Overig	Totaal	Maatschappelijk Reserve	Reserve Revolverend	Totaal Immunitatie Reserve
Beginstand amendement A1				165,0	935	1100
Inscite	30,0		30,0			
Pilot & Miniplant	23,0		23,0			
Chemelot materials centre	15,0		15,0			
HCA Tech impact	9,0		9,0			
Belvédere		10,0	10,0			
Q4 Maasfront		6,6	6,6			
Kerkrade Centrum		13,5	13,5			
Link	14,3		14,3			
AMIBM	5,0		5,0			
Expertise en innovatiecentrum BISS	4,0		4,0			
Afwaardering campus M&D	3,0		3,0			
ITEM	0,6		0,6			
MAA	6,5		6,5			
LBDF	5,9		5,9			
Stand einde coalitie 2012-2015	116	30	146	19	935	954
Aanvulling vanuit resultaat '14				4	6	
Inzet algemene reserve				32	0	
Verhoging maatschappelijke inzet				35	-35	
Stand begin coalitie 2015-2019	70	20	0	90	906	996
Gezonde Basisschool	1,0		1,0			
Univercity College	5,9		5,9			
Procesmiddelen brightlands	0,2		0,2			
Procesmiddelen greenport Venlo	0,5		0,5			
Uitvoerings innovatieprogramma's	0,8		0,8			
Campusorgansiatie Greenport	0,8		0,8			
Inrichting onderzoeks- en labfaciliteiten	1,5		1,5			
MHC	0,4		0,4			
HEFI	2,9		2,9			
MAA investering platform	3,7		3,7			
Bijdrage bijzondere sport evenementen		2,5	2,5			
Relatie wonen en sociale agenda		2,5	2,5			
Motie 778 Stadsnatuur in Limburg		2,5	2,5			
Aanpak winkel leegstand		2,0	2,0			
Co-financieringsproblematiek EU-programma's		3,0	3,0			
Lime	3,0		3,0			
Brightlands MHC B.V.	3,9		3,9			
Campusplan GPV	7,8		7,8			
MECC	2,5		2,5			
Risicoreserve zon-PTC	0,5		0,5			
Techruption	0,3		0,3			
Aanvalsplan arbeidsmarkt: 4Limburg		1,0	1,0			
Aanvalsplan Arbeidsmarkt: Campusontwikkeling Heerlen		2,5	2,5			
Intensivering binnenstedelijke ontwikkeling		4,0	4,0			
Raad van Arbeid	1,9		1,9			
Versterking natuurwetenschappen T2	5,0		5,0			
HEFI II	2,0	0,0	2,0			
SSC BP 2.0	0,9	0,0	0,9			
Greenport - Campus + RvA	5,0	0,0	5,0			
Acquisitie budget	0,4	0,0	0,4			
Nationaal expertise centrum forensische Radiologie	0,2		0,2			
Logistiek onderzoek	0,7		0,7			
Verdieping life science cluster	0,4		0,4			
Einstein telescoop	3,0		3,0			
Subtotaal uitgaven coalitie 2015-2019	55	20	75	75	906	981
Vrijval escrow					13,4	
Brexit/hybride lening BNG/NBW					9,5	
Liquidatie CBL					1,2	
Aanvulling vanuit resultaat '15					28	
Begrotingssaldo begroting 2017					11,9	
Aanvulling resultaat EJB '16					18,7	
Jaarrekening resultaat 2016					9,8	
Aanvulling resultaat EJB '17					5,37	
Jaarrekening resultaat 2017					8,3	
Aanvulling resultaat 2e AWR '18					11,7	
Stand t/m B2019	15	0	75	15	1.024	1.039

8. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft de robuustheid van de Programmabegroting 2019 aan. Ook dit is een belangrijke indicator in de beoordeling van de financiële positie.

De Provincie Limburg presenteert daarom de confrontatie tussen de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit. Onderstaande tabel geeft inzicht in het beslag op het weerstandsvermogen:

Beslag op weerstandsvermogen per 1-1-2019 (begrote bedragen € x 1 mln.)

	Incidenteel	Structureel	Totaal 1-1-2019	Totaal 1-1-2018
Beschikbaar weerstandscapaciteit	1.061	49	1.110	1.223
Risico's (gewogen)	31	13	44	42
Surplus weerstandsvermogen	1.030	36	1.066	1.181
Beslag op weerstandsvermogen	3%	27%	4%	3%

Het beslag op het weerstandsvermogen bedraagt 4% en is gebaseerd op gewogen risico's die individueel bepaald zijn.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om de (gewogen) risico's af te dekken. In het (incidentele) weerstandsvermogen is een zodanig groot surplus aanwezig, dat dit ruim voldoende is om meerjarig als buffer te dienen voor het benodigde weerstandsvermogen, dankzij de omvangrijke positie van het provinciale Eigen Vermogen. Dit is terug te zien in de beschikbare aanwezige incidentele weerstandscapaciteit. Een andere indicator voor de mogelijkheden om risico's op te vangen is de onbenutte belastingcapaciteit van bijna € 49 mln. In de tabel is dat terug te zien in de beschikbare structurele weerstandscapaciteit.

Voor een uitgebreide beschrijving van het provinciale weerstandsvermogen en hoe wij met de risico's omgaan, verwijzen we naar de verplichte paragraaf 2. "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" van de Programmabegroting 2019.

Meer informatie over de financiële positie en uitgangspunten is terug te vinden in de Programmabegroting 2019, deel 2 "Financiële begroting".